

Александар Петровић

СКУПЉАЧИ ПЕРЈА

Александар Петровић

СКУПЉАЧИ ПЕРЈА

Редитељ: **Дејан Пројковски**

Адаптација и драматург: **Сашо Димоски**

Сценограф: **Валентин Светозарев**

Костимографиња: **Ивана Ристић**

Композитор: **Оливер Јосифовски**

Кореографиња: **Андреја Кулешевић**

Сценски говор: **др Дејан Средојевић**

Асистенткиња костимографиње: **Миња Давидовић**

Играју:

БЕЛИ БОРА: **Марко Савић**

ТИСА: **Бојана Милановић**

ЛЕНЧЕ: **Марта Береш**

МИРТА: **Милан Ковачевић**

РУЖА, БОРИНА ЖЕНА: **Јована Балашевић**

БОРИНА МАЈКА: **Александра Плескоњић**

МИРТИНА ЖЕНА: **Гордана Каменаровић**

ПАЈТАШ: **Пеђа Марјановић**

ПАЈТАШЕВА ЖЕНА: **Миа Симоновић**

ИГУМАНИЈА: **Мирјана Гардиновачки**

ОТАЦ ПАЈА: **Александар Гајин**

ТОНИ: **Аљоша Ћидић**

ШАНДОР: **Вукашин Ранђеловић**

МИЛИЦИОНЕР: **Марко Савковић**

ЂУРИКА: **Димитрије Аранђеловић**

СТАРИ СЛОВАК: **Мирослав Фабри**

СТАРИ РУМУН: **Душан Јакишић**

ЖЕНА СТАРОГ РУМУНА: **Ивана Панчић Добродолац**

СТАРА РУМУНКА: **Катарина Брадоњић**
МЛАДА РУМУНКА: **Симонида Мандић**
СТРАНАЦ: **Александар Сарапа**
ЕСМЕРАЛДА: **Анђела Пећинар**
ПАЛЕ, МЛАДОЖЕЊА: **Михајло Матић**
ПАЛОВА МАЈКА: **Ивана Крстић**
ПАЛОВ ОТАЦ: **Јован Живановић**
ИВАНОВ: **Стефан Бeroња**
БОРИНА ДЕЦА: **Дамјан Мандић, Симон Петковић, Искра Шимон**

МУЗИЧАРИ (*Бели Оли и Скуйљачи њерја Оркестра*):

Петар Најдовски – труба; Богдан Ранковић – кларинет и фруле; Никола Вучковић – виолина;
Рајан Болозан – труба; Лариса Копић – виолина; Миодраг Спасић – хармоника; Никола Петаковић
– тамбуре; Саша Игњатовић – ударалке; Илија Мицев – труба.

🎵 Ауторске текстове сонгова написао Сашо Димоски, а музику Оливер Јосифовски.
Радијску верзију композиције *Не оставај свe ове године* изводи: Ален Адемовић

Инспицијент: Золтан Бешењи
Суфлерка: Анисија Боданов
Мајстор светла: Миа Млинаревић
Тонмајстор: Боба Видрић

Сликарски и вајарски радови: Марко Миловић, Младен Стојановић, Иван Киш, Нада Даниловац и
Александар Ковачевић

Премијера: 8. новембра 2023, сцена „Пера Добриновић“, 19.30

Декор и костими су израђени у радионицама Српског народног позоришта.

АЛЕКСАНДАР САША ПЕТРОВИЋ

(1929–1994) био је водећи аутор новог југословенског филма, режисер, сценариста, есејиста, филмски теоретичар. У кинематографију која је до тада робовала конвенцијама идеологије, литературе и театра, унео је модеран филмски израз и нови сензибилитет – кроз отворену метафоричност, снажну поетску експресију, надахнуту синематичност и рефлексивност. Светски успех доживео је са филмовима *Три* (1965 – Главна награда у Карловим Варима, номинација за Оскара), *Скуљачи њерја* (1967 – Гранд при жирија и награда ФИПРЕСЦИ у Кану, номинација за Оскара), *Биће скоро њројасиј свеџа* (1968) и *Мајсџор и Мариариџа* (1972). Његово тестаментарно дело, ТВ серија *Сеобе 2* (рађена према роману *Друја књија сеоба* Милоша Црњанског), остало је недовршено.

„Привукао ме је њихов однос према животу, Цигани су у вечном немиру, вечито у покрету, стално у тражењу нечега. Нисам претендовао да улазим у етнографске податке о њима, моју пажњу привукли су њихова виталност, дар за музику, осећајност, жудња за лепотом и пуним животом и, посебно, њихово изванредно развијено осећање за поетско доживљавање свега што их окружује. Нисам ни покушавао да будем екстравагантан, а још мање егзотичан. Свет који сам насликао део је нашег света, ако га не знамо добро, ако га не примећујемо, кривица свакако није до тог света. Посебно наглашавам, без обзира на амбијент, у преживљавањима мојих јунака има много грчева који не мимоилазе никог од нас.“

Александар Саша Петровић

ДЕЈАН ПРОЈКОВСКИ (Битољ, 1979), дипломирао и магистрирао позоришну режију у Софији на Националној академији за позоришну и филмску уметност у класи проф. Красимира Спасова. Професор позоришне режије и глуме на Универзитету аудиовизуелних уметности “Еуропа Прима”. Пројковски се профилисао као редитељ великих дела светске класике, стварајући представе са специфичним естетским и иновативним сценским језиком. Осим на домаћим сценама, радио је и представе у Србији, Бугарској, Русији, Хрватској, Турској, Црној Гори, Босни и Херцеговини и копродуцирао представе са немачким, италијанским и словеначким позориштима и фестивалима. За изузетна уметничка достигнућа добитник је више домаћих и међународних признања и награда за режију, између осталих на фестивалу „Војдан Чернодрински“, на фестивалу

„Стоби“, ФИАТ, ИНФАНТ. Добитник је скоро свих најзначајнијих позоришних награда у региону и шире: у последњих неколико година освојио је: Награду за најбољу представу „Сплитског љета“, Награду за најбољу представу године у Хрватској, највећу награду у Турској АФИФЕ - казалишни Оскар за представу године, Награду за најбољу представа критичара у Турској, Награда за најбољу представу и најбољу режију на Фестивалу професионалних позоришта Војводине, награда за најбољу представу на Фестивалу мађарских позоришта у Кишвардију у Мађарској. Његове представе су извођене на сценама у Италији, Немачкој, Турској, Француској, Енглеској, Србији, Хрватској, Пољској, Албанији, Црној Гори, Босни и Херцеговини, Мађарској, Бугарској, Ирану, Словенији.. Добитник је награде „13. новембар“, признање Града Скопља за висока уметничка достигнућа.

Реч редитеља / редитељско запажење

Више од пола века касније, повратак „Скупљачима перја“ је враћање стварности бола и радости слободе, лепоте френетичног живљења, аутентичности живота, жудњи и страсти, смрти и еросу. То је враћање константи која, без разлике у промени контекста, остаје иста. Њена суштина је отпорна на друштвене промене и представља управо отпор укалупљивању у конвенције савременог света – толико да створи свет довољан сам за себе.

„Сакупљачи перја“, је химна слободе до које се увек стиже услед затвора пред сопственим очима.

Дејан Пројковски, редитељ

САШО ДИМОСКИ (Охрид, 1985, доктор драмских уметности на ФДУ, УКИМ, Скопље) је македонски писац, драмски уметник и универзитетски професор. Његов портфорлио, реализован у књижевности, драми и балету, обједињује преко педесет наслова. Аутор је проза: „Хулиганов Дневник“, „Алма Малер“, „Пето годишње доба“ и „Успаване лепотице“. Потписује књиге сабраних ауторских драма „Ми, Други“ и „Текстови о сценском извођењу“, књига позоришни есеји „8/4“, а приредио је три томну хрестоматију „Нова античка драма“. Преведен је на енглески, српски, бугарски, албански и мађарски језик, а његове приче, драме,

есеји и позоришне студије су део различитих и хрестоматијских магазина код куће и у иностранству. Поред македонских продукција у драми и балету, сарађује са значајним позориштима у Р. Србији, Р. Бугарској, Р. Хрватској, Р. Црној Гори и Р. Мађарској, потписујући преко тридесет продукција као драматург и аутор текста. Издвајају се прайзвођења: „Хулиганов Дневник“ (НОБ, Скопље), „Алма Малер“ (МНТ, Скопље), „Федра“ (НТ Џинот, Велес/МГЛ, Љубљана), „Медеја“ (ИФАД Стоби, Велес, међународна копродукција), „Ана Комнена“ (НТ Џинот, Велес), „Шума мог дрвета“ (НТ Џинот, Велес), „Госпођице из Авињона“ (МНТ/НОБ), „Пето годишње доба“ (НТ Џинот, Велес), „Парламентарке“ (НТ Охрид/НТ Ниш), „Краљевска копилад“ (НТ Џинот, Велес), „Црвена соба“ (балетски либрето, НОБ), „Хероји 04:33“ (позоришна инсталација, НТ Џинот, Велес), „Петофи у Ченгеру“ (Ченгер, Р. Мађарска), „Уберманш“ (Драмско позориште Варна, Р. Бугарска) и друга. Потписује драматургије претстава „Дервиш и смрт“ (балетска драматургија, ХНК Сплит), Р. Хрватска, „Декамерон“ (сарадник, НТ Ниш/НП Нови Сад), „Инферно“ (НТ Џинот, Велес), „Едвард Други“ (НТ Џинот, Велес)), „Скупљачи перја“ (Српско Народно Позориште, Нови Сад) и други, представљени на преко тридесет референтних фестивала код куће и у Р. Србији, Р. Бугарској, Р. Црној Гори, Р. БиХ, Р. Албанији, Р. Мађарској, Р. Кореји, Р. Румунији и тд.

Добитник је значајних награда и признања, међу којима је најзначајније македонско признање за прозу „Рациново признање“ за роман „Пето годишње доба“, Европско признање за нову европску драму „Еуродром“ за драмски текст „Између змаја и његовог беса“, „Специјална награда за савремени сценски израз ИФАД Стоби 2017“, а Министарство за културу Р. С. Македоније конкурсно је откупило његов текст „Госпођице из Авињона“. За своја рад у књижевности и позоришту, као млади уметник, добитник је највишег државног признања „Успешни млади“, које додељује Председник Републике С. Македоније.

Од 2014. је драматург Народног позоришта „Јордан Хаџи Константинов-Џинот“, Велес, а од 2020. је његов директор, селектор и директор Интернационалног фестивала античке драме „Стоби“ и професор на предмету „Историја и теорија светске драме и позоришта“ на Унверзитету „Еуропа Прима“ у Скопљу, Р. С. Македонија.

НЕ ОСТАВЉАЈ СВЕ ОВЕ ГОДИНЕ

Пољуби ме ко што никад ниси
Загрли ме ко што нико није
Додирни ме бар додиром од сенке
Прокуни ме ко што клела ме ниси

Не остављај све ове године
Не остављај ми ране кржаве
Не остављај све ове године
Ни чежње дуго сневане

Не остављај све ове године
Не остављај ми ране кржаве
Не остављај све ове године
Ни очи тајном скривене

Оно све што ти хтела си
То рекла си
Небо је сузе лило
И што хтео сам
То рек'о сам
Сунце се смрачило

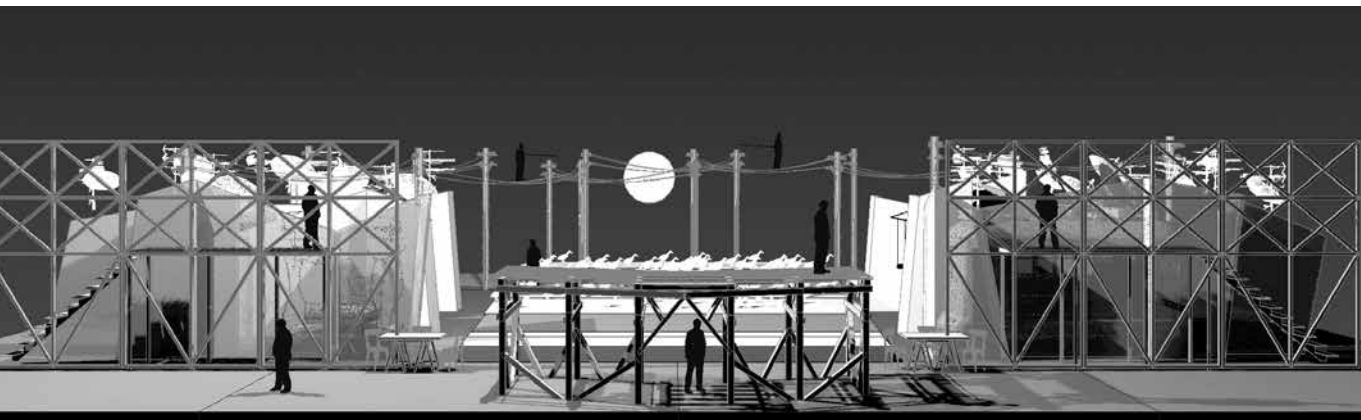

ВАЛЕНТИН СВЕТОЗАРЕВ Рођен 13.06.1963 године у Битољу. Након завршетка студија на Архитектонском факултету у Скопљу 1988 године враћа се у Битољ где започиње каријеру сценографа радећи и као технички руководилац Битољског народног позоришта. Након десетак година његов професионални пут га води у Скопље где годину и по дана ради у Македонском Националном театру, те у Санкт Петербургу где седам година ради као главни художник

прослављеног Позоришта Вера Комирзавескаја. Затим се враћа у Битољ где ради као директор Народног театра око седам година. Један је од оснивача Битола Шекспир фестивал-а. Данас професионално у истом позоришту ради као сценограф. Са домаћим и страним редитељима реализовао је око 300 позоришних, балетских и оперских представа и других сценографских инсталација у позориштима широм Европе. Са дугачке листе редитеља са којима је радио издвајамо: Владо Цветановски, Љупчо Ђоргиевски, Љубиша Георгиевски, Димитар Станкоски, Слободан Унковски, Бранко Ставрев, Иван Поповски, Крикор Азарјан, Александар Морфов, Александар Исаков, Александар Баргман, Александар Товстоногов, Љубиша Ристић, Бранко Брезовец, Нада Кокотовић, Јохн Блондел, Никита Миливојевић, Ретан Јудзен, Леван Цуладзе, Борис Лијешевић, Андраш Урбан, Игор Вук Торбица, Кокан Младеновић, Снежана Тришић и свакако Дејан Пројковски. За своје радове вишеструко награђиван у Македонији и изван ње.

ИВАНА РИСТИЋ (Сплит, 1984, костимограф). Основну и средњу школу завршила у Бањој Луци, као и нижу Музичку школу „Владо Милошевић“ – одсек клавир. Дипломирала 2007. године у класи Љиљане Драговић – сценски костим на Факултету лепих уметности у Београду. Од 2006. године почиње са радом на представама. Од 2008. године је стални костимограф Народног позоришта Републике Српске. До сада је урадила око 70 самосталних костимографија за представе у позориштима у Републици Српској, Србији и Црној Гори. Аутор је костима серије „Авионције“ и радила је 98 епизода. Јула 2007. у

Фиренци је имала изложбу костима, а у августу исте године у галерији „Прогрес“ у Београду. Била учесник „Оутсиде пројект“-а у Фиренци- Италија. 2013. била је стручни сарадник на представи „Селам-Хабиби“ – Фолксбуне Базел, Швајцарска. Добитник је награде за најбољу костимографију стручног жирија на фестивалу Сусрети позоришта у Брчком. Награду за најбољи костим за сезону 2021/2022 добила је за представу „Ричард III“, Новосадско позориште Ујвидеки синхаз.

ОЛИВЕР ЈОСИФОВСКИ је рођен 13.12.1973. године у Битољу. Године 1997. започео је музичке студије на Музичкој академији „Панчо Владигеров“ у Софији, Бугарска, на Одсеку за поп и џез музику где је дипломирао контрабас као главни инструмент. Већ следеће, 1998. године добија и позивно писмо са Berklee College of Music. Врло брзо се

укључио у рад неколико бендова и тамо почео да пише своје прве композиције. Тада је основао експериментални бенд „Фолтин“ који је у то време постао веома популаран. Оливер је 2012. године завршио мастер студије на Академији аудиовизуелних уметности „ЕСРА Скопље – Париз – Њујорк (Међународни универзитет „Еуропа Prima“) у Скопљу, Северна Македонија, у области Музичке продукције. Један је од најистакнутијих и најактивнијих басиста јер наступа са мноштвом различитих музичких уметника као што су: Ибрахим Маалоуф (Ibrahim Maalouf) (Француска-Либан), Најџел Кенеди (Nigel Kennedy) (Велика Британија), Хисни Синдериличи (Hüsnü Şinderilici) (Турска), Тамер Пинербаша (Tamer Pinerbasi) (Турска/ Њујорк), Франческо Беарцати (Franchesko Bearzati) (Италија), Ђовани Фалконе (Giovanni Falcone) (Италија), Франческо Каписо (Franchesko Carisso) (Италија), Тони Китановски (Македонија), Дамо Сузуки (Damo Suzuki) (Јапан), Бастијен Бони (Bastien Boni) (Француска), Бони Бони (Boni Boni) (Француска), Башар Калифе (Bashar Kalife) (Либан), Ибрахим Метин Угур (Ibrahim Metin Uğur) (Турска), Џамбо Агусев (Македонија), Муамер Кетенџоглу (Muammer Ketençoglu) (Турска), Јуре Пукл (Словенија), Васил Хаџиманов (Србија), Густаво Агиларе (Gustavo Agilare) (САД), Влатко Стефановски (Македонија), Исмаил Лумановски (Македонија/ Њујорк), Зоран Мађирић (Македонија), Димитар Бодуров (Бугарска), Анита Савиа (Аустрија), Јола Калифе (Jola Kalife) (Либан) итд. Као такав радио је у многим позоришним пројектима, као и на балетским и ТВ пројектима. Наступао је уживо широм света: Торонто, Њујорк, Москва, Истанбул, Венеција, Рим, Љубљана, Сарајево, Марсеј, Београд, Солун, Париз, Софија, Пекинг итд.

Један од његових највећих пројеката у каријери музичара, композитора и продуцента је бенд „Љубојна“ који је добио статус подбренда за 2015/2016. годину. Од 2011. године његовом имену додејаје израз Brass Fantasy и бенд постаје већа сензација која буквално тресе и испуњава концертне сале и амфитеатре капацитета преко 50.000 људи. Од 2001. године „Љубојна“ компонује музику за разне позоришне, балетске и плесне представе и филмске пројекте. Неколико пута је награђивана као најбоља група.

ДИСКОГРАФИЈА: "Outremer" (1998) СЈФ издање, "Архимед" (2000), "Jazz Standard" (2002), "P.S.O." (2005). "Sohoho" Ђорђа Шареског (2006), "Miau Miau" (2007) СЈФ издање, "Macedonia Fresh" (2008), "Песна за мојата песна" (2009), "Љубојна уживо" (2010), "Аах" (2010) издање Nagam Record – САД „Luboyna Brass Fantas“ (2012) „Свадбене песме“, (2012) Турско издање Не гасите огњишта“ (2013) „Македонско девојче 2“ (2013) „Шербет Љубојна“ (2015) „Радио Љубојна“ - ЦД (2016) „Радио Љубојна“ - плоча (2017) у издању Geenger Records „Љубојна - највећи хитови“ (2019) у издању Croatia Records „Љубојна BYZANCE“ (2019) „Стела“ – плоча (2021). Звучна нумера Оливера Јосифовског за оригинални играни филм у извођењу Љубојне.

КОМПИЛАЦИЈЕ: „Скок од три осмине“ (2009) у студију Радија 103, у издању Радија 103. „Ако Одем у Битољ“ (2011) „ Les Femmes du Balkan“ (2013) „ Buddha Luxury vol. 1“ (2016) .

ЗАДЊИ ПУТ

Били смо све што било није,
Сад само празно остало је све,
Да буде слика, кућа, и наш дом.

Били смо све што било није,
Сад само туга остала је,
Да буде радост, дах, и наш смех.

За столом јело задње остало ту је,
И душа гладна ка бескрају, одлетела је,
на задњи пут.
И вино задње остало је, за столом, ту.

За столом вино задње остало, ту је,
И срце жедно никада, не напило се за
задњи пут,
У грлу песме остале су све без нас.

Скуиљачи Ђерја Александра Саше Петровића

Филм *Скуиљачи Ђерја* одавно живи у шареним облицима легенде, попут извезених украса са ромских марама, заузимајући тако различита а кључна мјеста не само у сфери наше, већ и планетарне културе. Као филм који је својевремено приказан у више од стотину земаља и имао 200,000 продатих улазница само у Паризу, престоници Француске али и европског филма, и уз то дуго био најгледанији филм у бившој Југославији, онда се и статистички може доказати његов изузетан значај. А за оне који за бројеве не маре, поготово у домену умјетности, остаје непозната како је један филм који приказује врло осјетљиву а сурову психолошку љубавну драму у простору насељеном најсиромашнијом и најобесправљенијом етничком заједницом у Европи, успио да додирне толика срца, мисли, и распламса полемике, и тако дуго остане и битан и савремен. Поред тога, *Скуиљачи Ђерја* су освојили Гран При канског фестивала и били номиновани за Оскара, али су и почасно приказани на отварању Првог свјетског конгреса Рома, у Лондону 1971. године. Филм је тако увео у свјетску популарну културу звукове и боје и Ромске и балканске културе, те 1967. године, за шта и тада и касније није увијек било разумијевања код нас. Стварајући у колективној свијести јунака какав је Бели Бора, заслепљен својом страшћу за младом Тисом која се и сама грчевито бори за њену слободу и право избора, Александар Саша Петровић је произвео ријетко храбар филм чији главни јунак Бора као да нас из своје маргинализоване позиције пита да ли смо предалеко отишли са нашом цивилизацијом. Евидентна је тако сложеност овог филмског текста, са свим својим елементима: дијалозима и незаборавним репликама, лаганом а генијално убједљивом глумом, крупним плановима и покретима камере као из документарних филмова, модернистичком монтажом, контрасту јесењих пејсажа наспрам јарких ромских костима, и изнад свега, својом јединственом музиком. Изузетан изазов је латити се овог филмског текста изнова, али изазов свакако вриједан покушаја, макар били осуђени на пут Белог Боре. Нема сумње да ће и овај подухват поновног оживљавања Петровићевог текста отворити простор за неку нову музику која ће нам великодушно заразити душе дертом, пробудити тако нове страствене емоције и призвати обриси људске слободе обасуте небеским перјем. На позоришним даскама у Новом Саду, у Војводини гдје су *Скуиљачи Ђерја* прије више од пола вијека већином и снимљени, редитељ Дејан Пројковски нас сада враћа на дуге друмове ромске, у потрази за перјем које се никад не да сакупити.

Власџимир Сугар

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ

НОВИ САД

Позоришни трг 1, 21101 Нови Сад

Телефон: 021/ 6621 411 (централа)

За издавача / ЗОРАН ЋЕРИЋ, в. д. управника
УД Драма / СОЊА ДАМЈАНОВИЋ, в. д. директора

Уредник / ДУШАН МАМУЛА
Обликовање / СОЊА ВИДАКОВИЋ САВИЋ
Фотографије / ВЛАДИМИР ВЕЛИЧКОВИЋ
Графички уредник / ЋОРЂЕ ЛАБАТ
Компјутерски слог / ЉИЉАНА БИЛБИЈА

Штампа / Magyar Szó d.o.o, Нови Сад

Тираж 500

163. сезона 2023/2024.

www.snp.org.rs

Пројекат финансирани и суфинансирани:

Република Србија
Министарство културе

MINAQUA